

[Johan Asmussen.]

stemmelse i udvalgets udkast og gør det muligt for retten at pålægge vidnet at afgive forklaring under særlige omstændigheder. Som højesteretsdommer Trolle siger i sin kritik heraf, hvis jeg må have lov at citere:

„Man bør ikke kunne komme i den situation, at en part må forlade retten uden at have kunnet få sit krav om retfærdighed opfyldt, fordi modpartens familie har vægret sig ved at forklare.“

Trolle siger videre:

„Når det er retfærdighed, det drejer sig om, bør der ikke vises alt for megen blødsødenhed.“

Men mon man ikke er kommet lidt ubehændigt fra det ved formuleringen af denne mulighed for at pålægge de nærmeste, et begreb, som i øvrigt burde have været fortolket i motiverne, at afgive forklaring? Det hedder i forslaget til § 171, stk. 3, at retten kan dog pålægge vidnet at afgive forklaring — jeg citerer —:

„når forklaringen anses for at være af afgørende betydning . . .“

Det kan man jo strengt taget ikke have nogen mening om, så længe man ikke kender forklaringen. Det ville måske være en forbedring, hvis man skrev, at retten kan „pålægge vidnet at afgive forklaring, når dette anses for at kunne blive af afgørende betydning“ o. s. v.

Må jeg til slut have lov at gøre en enkelt speciel bemærkning i forbindelse med forslagets nr. 7 vedrørende retsplejelovens § 149. Man sletter her ordene „og som forud tages i ed“ med hensyn til personer, der bistår ved afhøring af døvstumme. Det er en naturlig følge af, at hele edsafleggelsen bortfalder. Men i § 149, stk. 1, står, at afhørelsen af personer, som ikke er det danske sprog mæge, foregår ved hjælp af en „edsvoren translator“. Det har ikke noget at gøre med hele det øvrige problem om edsafleggelse, men jeg må måske have lov at gøre opmærksom på, at der har i mange år ikke været noget, der hedder „edsvoren translator“. Betegnelsen ifølge næringsloven har længe — jeg kan ikke nøjagtig huske hvor længe — været „statsautoriseret translator og tolk“, og man bør vel benytte lejligheden til at foretage denne lille korrektion. Noget tilsvarende gælder for øvrigt i paragraffens stk. 2.

Jeg kan desværre ikke forme mit tilsagn

om på mit partis vegne at ville medvirke til lovforslagets gennemførelse på samme måde, som mine ærede forgængere har gjort, nemlig ved at sige, at jeg tilsiger velvillig medvirken i det kommende udvalg. Jeg har fuld fortrøstning til, at de ærede medlemmer, der er medlemmer af partier, der, som det ejendommeligt nok hedder, er udvalgsberettigede — det er et lille spørgsmål, jeg ved anden lejlighed skal komme ind på — vil gennemføre et arbejde, som vil føre til et resultat, som er tiltrængt og i alle måder fortræffeligt.

Diderichsen: Der er i det foreliggende lovforslag berørt nogle emner, som er af betydning også i større sammenhæng eller kulturmønstre, som man jo siger nu til dags, både historisk og specielt kirkehistorisk og som udtryk for samfundets faktiske situation. Og jeg vil derfor gerne med et par ord nævne to punkter i lovforslaget, og jeg vil tillade mig at betragte dem fra et teologisk og kirkeligt synspunkt. Hvis man vil, kan man også kalde synspunktet kulturalanalytisk.

Det første punkt er forslaget om afskaffelse af eden i retshåndhævelsens tjeneste. Der sættes jo dermed punktum for en århundred-ja, vel ligefrem årtusindlang retspraksis. Men der er næppe mange, der vil beklage dette, og i hvert fald skal det siges her, at hverken kristeligt eller kirkeligt kan der rettes vægtige indvendinger mod afskaffelsen af et retsmiddel, som ikke svarer til sit oprindelige formål. Hvor eden ikke længere umiddelbart føles og anerkendes som det at kalde Gud til vidne på sin erklæring, er den ganske simpelt meningsløs. For længst er den for befolkningens store flertal blot blevet en tom formalitet.

Men der er et andet synspunkt, som jeg synes også bør nævnes her i det høje ting. Som afskaffelsen af eden i rettens pleje er et symptom på en foreliggende åndelig situation, er den også et tegn på, at staten her tager et skridt til at markere sin stilling i religiøse spørgsmål som konfessionsløs. Vel har lovforslaget ikke til hensigt at løsne de bånd, der mere eller mindre fast binder folkekirke og folkestyret stat sammen, men jeg synes ikke, det bør passere ubemærket forbi, at dette høje ting ved at gøre lovforslaget til lov vil komme til at betone sin